

บทที่ 1

บทนำ

1.1 บทนำและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทยมีประวัติสืบเนื่องมาอย่างยาวนานและในปี พ.ศ. 2535 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ภาษาจีนกลางมีสถานะเท่ากับภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น ต่อมาในปีพ.ศ. 2540 โรงเรียนต่างๆ ได้เริ่มใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีนกลางและภาษาญี่ปุ่น) จนกระทั่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศให้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาต่างประเทศอีกวิชาหนึ่งที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ. 2541 ด้วยสาเหตุนี้เองที่ทำให้ภาษาจีนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกันอย่างกว้างขวาง

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องกล่าวถึงไวยากรณ์ เนื่องจากแต่ละภาษาจะมีไวยากรณ์เฉพาะตัวเอง ซึ่งอาจจะมีทั้งที่เหมือนกัน คล้ายกันหรือแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของภาษา ในภาษาไทยแม้จะมีลำดับประโยคพื้นฐานเหมือนกันกับภาษาจีนคือ ประกอบขึ้นจากประธานตามด้วยกริยาและอาจตามด้วยกรรม แต่เมื่อเพิ่มส่วนขยายอื่นๆ เข้าไปเช่น คำบุพบทหรือคำวิเศษณ์ ลำดับของคำชนิดต่างๆ ในประโยคของภาษาไทยและภาษาจีนก็จะต่างกันไปในทันที และความแตกต่างนี้เองได้กลายเป็นปัญหาหนึ่งในการเรียนการสอน

ปัญหาในการเรียนการสอนมีมากมายหลายอย่าง ซึ่งปัญหาเรื่องการใช้คำบุพบท เป็นปัญหาที่พบบ่อยที่สุดอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาจีนเบื้องต้น ในหนังสือหลักภาษาจีน(孙 得金;2003:80) ได้จำกัดความคำบุพบทจีนไว้ว่า “คำบุพบทเป็นคำที่ใช้ประกอบหน้าคำนามและคำสรรพนามเพื่อประสมเป็นบุพบทวลี หน้าของบุพบทวลีคือเป็นคำขยายคำกริยา คำคุณศัพท์ เพื่อบอกเป้าหมายของกริยา เวลา สถานที่และวิธีการ เป็นต้น” คำบุพบทที่แตกต่างกันในภาษาจีน ปรากฏได้ใน 3 ตำแหน่ง คือ 1) ตำแหน่งหน้าประธาน 2) ตำแหน่งหลังประธานหรือหน้ากริยา และ 3) ตำแหน่งหลังกริยาหรือกริยาวลี และด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้ผู้เรียนชาวไทยมักจะสับสนกับวิธีการใช้คำบุพบทในภาษาจีน การวางคำบุพบทในตำแหน่งที่ต่างกัน จะทำให้ความหมายที่ต้องการสื่อหรือจุดเน้นของประโยคเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย¹ เช่น การใช้บุพบท 在(ที่) ในประโยคต่อไปนี้

1. 他在沙发上躺着。(เขานอนอยู่บนโซฟา)
2. 他躺在沙发上。(เขานอนบนโซฟา)

¹ 魏庭新, 现代汉语介词结构位置的考察及影响其位置的句法、语义因素分析, 北京语言大学, 2004, 18。

จะพบว่าในประโยคที่ 1 บุพบทวลี 在沙发上 มีตำแหน่งหลังประธานหรือหน้ากริยา และในประโยคที่ 2 คำว่า 在沙发上 มีตำแหน่งหลังกริยาหรือกลุ่มคำกริยา บุพบทวลีของทั้ง 2 ประโยคอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน ทำให้ประโยคทั้ง 2 สื่อความออกมาต่างกัน กล่าวคือ ประโยคที่ 1 จะเน้นอาการกริยา แต่ประโยคที่ 2 เน้นสถานที่ที่ทำการกริยา ดังนั้นจึงต้องกำหนดรูปแบบการใช้กลุ่มคำบุพบทวลีที่ถูกต้องและสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้ชัดเจน

จากตำราที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 《汉语教程》ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยภาษาปักกิ่ง นักเรียนจะได้ศึกษาคำบุพบททั้งสิ้น 7 คำ ได้แก่ 给(ให้)、在(ที่)、从(จาก)、对(ต่อ)、跟(กับ)、往(มุ่ง)、为(เพื่อ)

ข้อผิดพลาดของการใช้บุพบทวลีของผู้เรียนชาวไทยพบได้ใน 4 รูปแบบ คือ การวางผิดตำแหน่งการใช้ผิดคำ การใช้เกินความจำเป็นและการใช้ขาดหายไป โดยรูปแบบที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ การวางบุพบทผิดตำแหน่ง ในจำนวนคำบุพบททั้ง 7 คำข้างต้น มีคำที่มักใช้ผิดตำแหน่งมากเกินร้อยละ 50 ได้แก่คำว่า 给(ให้)、在(ที่)、往(มุ่ง) โดยใช้เป็นบุพบทวลีหลังคำกริยา ซึ่งวิธีใช้แบบนี้กำลังจะสูญหายไปจากภาษาจีนปัจจุบัน²

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการใช้คำบุพบทของผู้เรียนชาวไทย โดยเฉพาะด้านการวางตำแหน่ง เพื่อวิเคราะห์ความผิดพลาดและสาเหตุที่เกิดขึ้นจากการใช้คำบุพบทภาษาจีนของนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาจีนในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบคำบุพบทที่ผู้เรียนชาวไทยใช้ในประโยค
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะความผิดพลาดในการใช้คำบุพบทภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทย
3. เพื่อเป็นแนวทางการเรียนการสอนการใช้บุพบทและไวยากรณ์จีนที่ถูกต้อง
4. เพื่อนำความผิดพลาดจากการใช้บุพบทและไวยากรณ์มาเป็นตัวอย่างประกอบเนื้อหาให้วิธีการสอนการใช้คำบุพบท ไวยากรณ์จีนให้มีมีสาระและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผู้เรียนจะใช้บุพบทวลี 3 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 วางบุพบทวลีหน้าประโยค

รูปแบบที่ 2 วางบุพบทวลีหน้ากริยา

รูปแบบที่ 3 วางบุพบทวลีหลังกริยา

คำบุพบทที่ปรากฏในหนังสือ 《汉语教程》 ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยภาษาปักกิ่ง ตั้งแต่เล่มที่ 1-3 จะเน้นการใช้บุพบทวลีในแบบที่ 1 และแบบที่ 2 ส่วนการใช้ในแบบที่ 3 จะใช้กับกริยาบางชนิดซึ่งตรงกับการใช้ตามรูปแบบภาษาไทย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

วิจัยฉบับนี้ จำกัดประชากรสำหรับการทดสอบความรู้ไวยากรณ์เฉพาะผู้เรียนที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ศึกษาภาษาจีนมาแล้วอย่างน้อย 360 ชั่วโมง ภายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 5 โรงเรียน และคำบุพบทที่นำมาใช้ในงานวิจัยนี้ จะศึกษาเฉพาะคำบุพบทและวิธีการนำไปใช้ที่ปรากฏในหนังสือ 《汉语教程》 ของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยภาษาปักกิ่ง ตั้งแต่เล่มที่ 1-3 เท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ศึกษาภาษาจีนจะรู้ข้อผิดพลาดและสามารถแต่งประโยคได้ถูกต้อง
2. นำแนวคิดที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ผู้วิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง สามารถนำแนวคิดไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อเนื่องได้

1.6 นิยามคำศัพท์

คำบุพบทในภาษาจีน หมายถึง คำที่ใช้ประกอบหน้าคำนามหรือคำสรรพนามเพื่อประสมเป็นบุพบทวลี

บุพบทวลี หมายถึง วลีที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยา คำคุณศัพท์เพื่อบอกเวลา สถานที่หรือวิธีการ เป็นต้น

นักเรียนไทย หมายถึง ผู้เรียนที่มีสัญชาติไทยและศึกษาภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อผิดพลาดในการใช้บุพบทวลี หมายถึง การใช้บุพบทวลีไม่ถูกต้องตามตำแหน่ง ตามความหมายหรือเกินความจำเป็น

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและมีระดับความรู้ภาษาจีนอย่างน้อย 360 ชั่วโมง